

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Quorum divitiæ magnæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

TITULUS XIV. DIVITIÆ.

§. I.

Symbola, & Similitudines.

Ex Veteri, & Novo.

Non facietis deos argenteos, nec deos aureos. Ex. 20. 23. Philo Hebr. l. 1. de Mon. figuratè docens, divinos honores non convenire divitiis: ferunt enim ultro citroque ventorum in morem. Mendoza in 1. Reg. 2.

Adhæsit caput ejus quercui &c. 2. Reg. 18. 9. Absolon peccator est; mulus sensualitas est. Absolon mulo infidet, cum peccator in sensualitate delectatur. Cæsaries Absolon divitiæ sunt hujus sæculi, quereus luxuria: quereus enim cibus est porcorum. Hæc est via, de qua dicit Dominus Matth. 7. 13. *Sparsiosa est via, qua ducit ad perditionem.* Quereui igitur Absolon per cæsariem pendet, quando peccator fomentò divitiarum luxuriæ iuharet. Hugo Card. hic. Si Absolon sibi crines totondisset, ex his suspensus non fuisset. Multis causa mortis divitiæ, qui eas non relecant, dando pauperibus. Stella p. 1. c. 51.

Stercora hirundinis, Tob. 2. 11. quæ cadunt de nido, sunt divitiæ hujus Mundi: hæc stercora dormientem, & pigrum, excœcant. Hugo Card. hic. S. Antonius de Pad. ser. 4. heb. 4. in Quadr. quærit: cur scriptura ponat, fuisse stercora calida? Resp. quia stercora, nisi sint calida, non excœcant. Divitiæ stercus pretiosum sunt: sic enim divitiæ appellare soleo. S. Greg. Naz. or. 17. Addit S. Anton. sic divitiæ nisi cum ardore diligantur, non offendunt. *Divitiæ si affluant, nolite cor apponere.* Ps. 61. 11.

Viri divitiarum. Ps. 75. 6. dicuntur, qui ita divitiis adhærent, sicut uxori: quasi celebratum esset matrimonium inter eos, & divitiæ. Hi, cum post mortem evigilant, nihil inveniunt in manibus suis. Hugo Card. hic.

Nè fortè implantur extranei viribus tuis. Prov. 5. 10. id est, facultatibus, & opibus. Job 31. 24. *Si putavi aurum robur meum.* Prov. 10. 15. *Substantia divitiis, urbs fortitudinis ejus.* Cornelius hic.

Non erigas oculos tuos ad opes, quia faciunt sibi pennas quasi aquila. Prov. 23. 5. I. Aquila & robore, & volatu, & prædatione, cæteras aves antecellit; sic divitiæ. II. Aquilæ volant celerrimè; ac cum in terra pabulum ceperint, illicò in cœlum avolant. Sic & opes. III. pennæ aquilæ, mixtæ pennis anserum, aliarumq; avium, eas arefaciunt, & consumunt: sic & opes iniquè partæ reliquas etiam justè partas devorant. Cornelius hic.

Dabu eis bibere vinum. Jer. 35. 2. Dæmones aliquando exhibent se matres, dantes duo ubera sua, id est, divitiis, & honores: de primo *Polyanb. sacr. Tom. I.*

ubere fugitur lac voluptatis, de secundo lac vanitatis. Hugo Card. hic.

Requiescit in sæcibus suis. Jer. 48. 11. Lyr. fœces sunt divitiæ: quia, sicut vinum fœcibus, sic regna divitiis conservantur. Id. hic.

Dixit Ephraim: dives effectus sum, inventi idolum mihi. Os. 12. 8. idolum vocat suas opes. Chald. *inveni mihi pecuniam,* quæ, quasi tyrannus mihi vim inferi, & violenter opprimit. Id. hic.

Væ ei, qui multiplicat non sua! usquequo, & aggravat contra se densum lutum. Habac. 2. 6. Densum vocat: quia pertinacitè adhæret, ægrius eluitur, incidens difficilius emergit. Job. 41. 21. *sternes sibi (diabolus) aurum, quasi lutum.* Mendoza in 1. Reg. 3.

Obsulerunt ei aurum, thus & myrrham. Matth. 2. 11. Quàm inops etiam in suis gazis humana opulentiâ! aurum offerri sinè myrrhâ non valuit. Ad eò opibus amarities est concreta; quis enim sinè dolore divitiis cumulavit? Magos Mundus imitatur: qui primùm aurum exprimit, thus, myrrhæ conjunctione corrupturus. An non myrrham post aurum demessit sepultus igne epulo? Quæ autem conjunctio thuris cum auro? utrumque trahunt divitiæ secum, thus, & myrrham: vix enim aurum haberi potest, quin adoretur: avaritia enim servitus est, ait Paulus. Vides, non opum nos dominos esse; sed vel sacrificulos, vel victimas. Nec myrrhâ divitiæ carere solent, quas curæ innumera sepiunt. Oliva l. 12. Strom. hic.

Relictis retibus. Matth. 4. 20. Rete sunt divitiæ sæculares, S. Thom. in Festo S. Andreae.

§. II.

Quorum divitiæ magnæ?

Cum David Salomoni pro templo reliquerit 1. Patal. 22. 14. *auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum,* sequitur eum reliquisse illi bis mille, & quadringentes milliones auri; millionem verò decies centena millia: quæ summa auri vix in tota Europa inveniretur. Quam David non tam suâ indultriâ, quam DEI benedictione, comparavit. Cornelius in Ex. 38.

Coacervavi mihi argentum, & aurum. Eccle. 2. 8. David pro fabrica templi reliquit ei mille millia talentorum. Sallianus in annalibus, hæc Davidis talentorum auri, & argenti millia, censet confecisse 2672. milliones, ac insuper 125. millia nummorum aureorum. Budæus l. 4. de asse, putat has Davidis opes Salomoni relictas, fuisse decies majores, quàm Darii ultimi regis Persarum, quas eò victò occupavit Alexander. Ex his patet, quàm immensæ fuerint opes Salomonis: DEUS enim in sinum ejus aurum, & argentum, undequaque congerere videbatur; & ipse suâ sapientiâ mille modos illud congeren-

Ooo 2

geren-

gerendi excogitabat. Villalpandus docet: majores fuisse, quam fuerint Imperatorum Assyri, Babylon Medor. Græcor. Romanorum. Cornelius in 2. Reg. c. 10. v. 15.

Basilus Imp. Græcorum, teste Zonarâ, in ærario suo habuit, computatione Lipsii 1200. milliones aureorum coronatorum. Julius Cæsar, teste Appianò, quatuor triumphis ærario intulit 40. milliones aureorum coronatorum. In singulis ludis, quos Augustus instituit, non minus duobus millionibus, & semi, insumptum. De his ludis quadraginta, & amplius, dedit.

Cyrus, teste Pliniò l. 33. c. 3. devictâ Asiâ auri pondò 34. mille, argenti 500. mille talentorum, id est, 594. milliones, præter vasa aurea, & argentea, infiniti pretii reportavit. Alexander superatò Dariò 213. milliones retulit & 840. millia ducatorum. Sardanapalus, cum sexies, & decies mille septingentis quinquaginta millionibus coronatorum in rogam se coniecit. Doultreman l. 1. c. 5. sect. 6.

Rex Peguanus in una arce tantum habuit thesaurorum, ut ad deferendum modò aurum & gemmas, vix sexcenti elephantès, totidemque equi suffecerint; taceo de argento, ceteròque metallo, tanquam de rebus nullius pretii. Ex epist. Nicolai Pimenta de statu rei Christi in India.

§. III.

Divitiæ fugaces, vana, infidæ.

Sicut dies mercenarij, dies ejus. Job. 7. 1. Qui mercenarius est, alieno in fundo, aut agro, laborat: sic mortales omnes, qui periturarum rerum curis angimur, mercenarij sumus. Qui vel divitiis congerendis, vel acquirendis honoribus, & dignitatibus, operam dat, velit, nolit, mercenarius est: quia in alienis rebus labores collocat; quas paucos post dies aliis relinquet. Diez Vita humana.

Transferunt omnia, tanquam umbra. Sap. 5. 9. Canis portans per flumen frustum carnis, umbram illius capere voluit, perditâ verâ. Divitiæ faciunt tres deceptiones. I. Recipere apparentia pro existentibus, somnium pro veritate. II. Recipere imaginem pro re. III. Recipere umbram pro veritate. S. Vinc. Ferr. f. 3. D. 15. Trinit.

Me dereliquerunt &c. Jerem. 2. 13. Verè cisterna dissipata, honor: cisterna perforata, voluptas, divitiæ, & omnis prosperitas mundialis: *Consistere non valet aquam.* Triduo placet & statim evanescit omnis illa consolatio; & fastiditur, & displicet. S. Thom. Vill. D. 3. Quadr.

Vestimenta ejus facta sunt alba sicut nix. Matth. 17. 3. Nix non est durabilis, modicò calore dissolvitur, ita ut nihil de ea amplius reperiat. Sic divitiæ. Jonghen Exhort. 23.

Mitte Lazarum. Luc. 16. 24. ait dives; quem millies præteristi; quem nè videre quidem voluisti; hunc tibi nunc ad salutem mitte

postulas. Ubi verò nunc pocillatores tui? ubi parasitæ? ubi superbia? ubi aurum? folia erant; ea corripuit hyems, & exsiccata sunt omnia. Somnium erant. Ut autem dies illuxit, abscessit somnium. Umbra erant; veritas venit, & umbra præterit. S. Chryl. t. 6. in terra motum.

Divitiæ vestra putrefactæ sunt. & vestimenta vestra &c. Jacobi 5. 2. Ecce, quanta est corruptio omnium, ex quibus sitis accenditur avarorum. Hinc 4. Reg. 5. 1. Naaman Syrus princeps militiæ, erat vir dives, sed leprosus. S. Bonav. f. 34. D. 2. Epiph.

Ex Patribus.

Nihil nobiscum ferre possumus, nisi vitam bene, atque innocenter, actam. Ille ad DEUM copiosus, ille opulentus adveniet, cui adstabunt continentia, misericordia, patientia, charitas, fides. Hæc est hæreditas nostra, quæ nec eripi cuiquam, nec transferri ad alterum, potest. Lactantius lib. 7. inlit.

Nemo est dives, qui, quod habet, secum hinc auferre non potest: quod enim hic relinquitur, non nostrum, sed alienum est. S. Amb. ep. 10. ad Simplicianum.

Hominum naturam divitiarum naturam imitatur. Quò tandem modò? Quid est homo? animal caducum, abjectum, exigui temporis. Tales sunt divitiæ; aut potius non sunt ejusmodi; sed multò instabiliore. Neque enim post hominem plerumque desinunt, sed etiam ante hominem. - Itaque non erabit, qui divitiis ingratum servum dixerit, sanguinis devoratorum, & parricidarum, quippe quæ Domino pro gratiæ cædem referant. S. Chryl. in Pl. 48.

Nihil tam infidum, quam divitiæ. Quod cum sæpe dixerim, dicere non quietam: quòd fugitivus est, & ingratus servus, fidem non habens; ut si innumera illi vincula injicias, sic quoque cum ipsis vinculis aufugit. Sæpius igitur pessulis, & foribus, ipsum possidentes concluderunt, servorum adhibitâ custodiâ; ille verò servis ipsis persuadens, cum ipsis fugit custodiis, tanquam catenam eos trahens; & nihil profuit custodia. S. Chryl. hom. 2. ad pop. Antioch.

Fugitivus servus, & perfidus, divitiæ sunt; & innumeris implicat malis. S. Chryl. hom. 11. in 1. Cor.

Opes aquarum instar fluvialium, & adfluunt, & effluunt; nunc ad hunc quidem, nunc ad illum, transeunt; ac possessorem facile fugiunt. S. Chryl. t. 6. or. de inlit. vita.

Divitiæ si affluant, nolite cor opponere. Psal. 61. 11. Tu autem affluentem retines, & exitus obstruis. Deinde sic coactæ, ac occlusæ, & quasi stagnantes, quid tibi faciunt? Putei continuo exhausti, & copiosiore, & pulchriore, admodum aqua fluunt; quieti verò facile patent. Sic & opes conditæ.